



Sayı : E-32661919-610- 44
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

25.03/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 14/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583244 sayılı yazınız.
b) 14/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1583293 sayılı yazınız.
c) 21/02/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1586833 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazıyla iletilen Muş Milletvekili Sümeyye BOZ'un 7/23520 ve 7/23928 Muş Milletvekili Sezai TEMELLİ'nin 7/23522, İzmir Milletvekili İbrahim AKIN'ın 7/23924, Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN'un 7/23925, 7/23926 ve 7/23932, İstanbul Milletvekili Cengiz ÇİÇEK'in 7/23927, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/23931, Trabzon Milletvekili Yavuz AYDIN'ın 7/23933, Çorum Milletvekili Mehmet TAHTASIZ'ın 7/24133 ile İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ'nin 7/24139 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf PEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (36 Sayfa)

7/23520 - GK 105
7/23522 - GK 105
7/23924 - GK 105
7/23925 - GK 105
7/23926 - GK 105

7/23927 - GK 105
7/23928 - GK 105
7/23931 - 23933 GK 105
7/24133 - GK 108
7/24139 - GK 108



İSTANBUL MİLLETVEKİLİ CENGİZ ÇİÇEK'İN 7/23927 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Anayasa'da teminat altına alınan temel hak ve hürriyetlerden herkesin azami düzeyde yararlanabilmesi için bütün vatandaşlarımız üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür. Bakanlık olarak, bir taraftan sendikal özgürlüklerin kullanılmasını desteklerken diğer yandan okullarımıza emanet edilen öğrencilerimizin eğitim öğrenim hakkından sağlıklı ve verimli bir biçimde yararlanmalarını sağlamak kamusal sorumluluğumuzdur. Bununla birlikte Bakanlığımız mevcut sendikaların tamamını, eğitim politikalarının hayata geçirilmesinde bir paydaş olarak görmekte ve üyelerinin haklarını korumaya yönelik demokratik söylem ve eylemlerini desteklemektedir. Ancak öğretmen ve idarecilerimizin sendikal özgürlüklerini kullanırken öğrencilerimizin temel eğitim hakkını ihlal etmemeye dikkat etmeleri, eğitim ve öğretim hizmetinin gerektiği gibi yürütülmesine öncelik vermeleri ve demokratik haklarını eğitim ve öğretimi aksatmayacak yollarla kullanmaları önem arz etmektedir.

Temel hak ve özgürlükleri koruma altına alan ulusal ve uluslararası tüm metinler, hakların başkalarının hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı biçimde kullanılamayacağını da özellikle vurgulamaktadır. Sınırlanabilir bir hak olan sendika hakkı Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklerin sınırlama rejimine tabidir. Nitekim Anayasa'nın 51. maddesi ile ikinci ve izleyen maddelerinde sendika kurma hakkına yönelik sınırlamalara da yer verilmiştir. Sendikal hakların; *millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık, genel ahlak ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması* noktasında sınırlanabileceğinin altı çizilmiştir. Aynı şekilde uluslararası literatür ve metinlerde de hiçbir hakkın kullanımında başka birisinin temel hak ve hürriyetlerinin ihlal edilmeyeceği ilkesi genel bir kural olarak kabul edilmiştir. Bu ilke demokratik toplum düzeninin ve hukuk devletinin gerekliliklerinden biridir. Daha açık bir ifadeyle, sendikal hakların sınırlarının da diğer tüm hak ve özgürlüklerde olduğu gibi başkalarının hak ve özgürlüklerinin başladığı yer itibarıyla belirlenmesi demokratik toplum düzeninin gereğidir. Bu minvalde; sendikal hak ve özgürlüklerin, Anayasamızda güvence altına alınan bir başka temel hak ve hürriyetin kullanımını kısıtlayıcı bir biçimde kullanılmaması gerekir.

Bu kapsamda tüm demokratik ülkelerde olduğu gibi Anayasamız da eğitim hakkını korunması gereken en temel insan haklarından birisi olarak kabul etmiştir. Anayasa'nın "Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi" başlıklı 42. maddesinde yer alan "*Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.*" ifadesiyle bu hak güvence altına alınmıştır. Başka hiçbir hakkın kullanımında bireylerin eğitim ve öğrenim hakkının sınırlandırılması hem anayasal olarak ve hem de uluslararası insan hakları belgeleri açısından mümkün değildir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarında da belirtildiği üzere öğrencilerin okula emanet edildiği sürede gözetim yükümlülüğü okul idaresinde ve öğretmenlerde olup bu yükümlülük öğrencilerin okula giriş ve çıkışları ile okuldaki tutum ve davranışlarının yakından izlenmesini de kapsamaktadır. Gerekçesi ne olursa olsun idareci ve öğretmenlerin iş bırakma eylemleri nedeniyle bir başkasının anayasal güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerden yararlanmasının engellenmesi, hizmetin aksaması ve buna bağlı olarak yaşanabilecek disiplinsizlik ve kontrol dışı ortamlar; öğrencilerimizin eğitim ve öğrenim hakkını ihlal etmekle kalmayacak, aynı zamanda güvenliğini de tehlikeye atacaktır.



T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı



4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 18'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tabi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.*" hükmüne yer verilmiştir. Bu hüküm çerçevesinde, sendika üyesi kamu görevlilerinin de ancak iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içerisinde sendikal faaliyetlerini yerine getirebileceğini göstermektedir.

Soru önergesinde bahse konu yazı, bilgilendirme amaçlı olup öğretmenlerimizin ilgili yasalar ve mevzuat çerçevesinde sendikal haklarını kullanmalarını, bu hakların kullanımı sırasında başkasının hak ve özgürlüklerinin engellenmemesini içermektedir.